

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o sporazumu o partnerstvu EU–Mercosur: Prispevek organizirane civilne družbe

(2011/C 248/09)

Poročevalec: **José María ZUFIAUR**

Evropski ekonomsko-socialni odbor je 16. septembra 2010 sklenil, da v skladu s členom 29(2) poslovnika pripravi mnenje na lastno pobudo o naslednji temi:

Sporazum o partnerstvu EU-Mercosur: prispevek organizirane civilne družbe.

Strokovna skupina za zunanje odnose, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 25. maja 2011.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 472. plenarnem zasedanju 15. in 16. junija 2011 (seja dne 15. junija) z 89 glasovi za, 1 glasom proti in 3 vzdržanimi glasovi.

1. Povzetek in priporočila

1.1 EESO meni, da bi sporazum o partnerstvu med Mercosurjem in EU – če se odpravijo obstoječe težave na področjih, kot so kmetijstvo, intelektualna lastnina in trajnostni razvoj – zagotovil velike možnosti in različne koristi za obe strani, in sicer v razmerah, za katere so značilne korenite spremembe vodilne vloge globalnih akterjev, svetovni izzivi na geostrateškem, okoljskem, socialnem in energetskem področju ter na področju upravljanja, kot tudi z vidika potrebe po nujni izvedbi poglobljenih reform modela razvoja, ki bo pomenil način za premostitev najhujše sistemske krize od 30. let prejšnjega stoletja.

1.2 EESO meni, da je sporazum mogoč samo, če bo uravnotežen, če bo koristil obema stranema in če ne bo bremenil nobenega sektorja (kot je kmetijstvo ali industrija), regije ali države. V nobenem primeru sporazum o partnerstvu ne sme temeljiti na slabem sporazumu. Odbor s tega vidika pogajalski strani poziva, naj pokažejo politično pripravljenost, ki je potrebna za uspeh sporazuma, ter si čim bolj prizadevajo za premostitev razlik, ki zlasti zadevajo temeljni steber sporazuma o partnerstvu, tj. trgovinska vprašanja. Zato poziva, da se v ta namen uporabijo vsi metode in mehanizmi: priznanje neskladij, spremljevalni in izravnalni ukrepi, določitev izjem, razvojni načrti za podporo najbolj prizadetim sektorjem, spodbujanje naložb, politike na področju inovativnosti ter izravnalne, prehodne in evolutivne klavzule. Poleg tega bi bilo treba vsa področja politike EU vključiti v spremljevalne ukrepe.

1.3 EESO poziva pogajalski strani ter zlasti Evropsko unijo, naj upoštevajo visoke politične, gospodarske in oportunitetne stroške, ki bi nastali v primeru nesprejetja takšnega sporazuma.

1.4 Po mnenju EESO je ključno, da je sporazum o partnerstvu ambiciozen in zajema vse vidike odnosov med EU in Mercosurjem. S tega vidika je pomembno odpraviti resnične ovire, s katerimi se soočajo podjetja, in sicer prek uskladitve zakonodaje, in posledice za netrgovinske ovire. Zlasti bi moral sporazum o partnerstvu vključevati socialno, delovno in

okoljsko razsežnost, ki vpliva na celoten sporazum. Takšna razsežnost bi morala zagotoviti gospodarske odnose, ki so v skladu s socialnimi in okoljskimi cilji sporazuma in ki ne vplivajo na pravila in jamstva, ki urejajo trajnostni razvoj. Prav tako mora sporazum odražati zavezanost strank k temeljnim standardom na področju socialnih in delavskih pravic, vključno z mednarodnimi deklaracijami, kot so deklaracije MOD, ki določajo, da kršitve načel in pravic iz dela ni mogoče izkoristiti kot legitimne primerjalne prednosti v mednarodni trgovini.

1.5 EESO poziva, da se posvetovalni ekonomsko-socialni forum v okviru Mercosurja (FCES) kot tudi sam EESO – kot predstavnik civilne družbe obeh regij – vključita v pogajanja, oceno učinka sporazuma o partnerstvu ter predloge, ki iz tega izhajajo (za EESO je ključnega pomena, da se izvede predhodna analiza učinka potencialnega sporazuma in da se vzpostavijo mehanizmi za naknadno preverjanje spoštovanja in razvoja vprašanj, ki so predmet sporazuma), v pripravo posebnega poglavja v sporazumu, ki se nanaša na socialno, delovno in okoljsko razsežnost, in da se jima omogoči sodelovanje v sporazumu, ko bo ta podpisan, in sicer prek vzpostavitve mešanega posvetovalnega odbora, ki ga bosta sestavljala oba predstaviška organa organiziranih civilnih družb obeh strani⁽¹⁾.

2. Uvod

2.1 Pogajanja med EU in Mercosurjem za oblikovanje sporazuma o partnerstvu so bila leta 2004 zaustavljena zaradi pomebnih razhajanj med obema stranema glede dostopa do trgov in pričakovanj vsake od njiju, kar zadeva rezultate kroga pogajanj o razvoju iz Dohe. V neformalnih stikih, vzpostavljenih leta 2009, so bile ugotovljene spremembe stališč, kar je obe strani privedlo do sklepa, da obstajajo nove možnosti za sklenitev sporazuma, ter omogočilo, da je bil na vrhu EU ter Latinske Amerike in Karibov maja 2010 sprejet sklep o nadaljevanju pogajanj. Šlo naj bi za ambiciozen sporazum o partnerstvu, ki bi kot trgovinsko razsežnost vključeval ne samo trgovino z

⁽¹⁾ Glej Deklaracijo iz Asuncióna o pogajanjih o sporazumu o partnerstvu med EU in Mercosurjem, ki sta jo 22. marca 2011 podpisala FCES in EESO, http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/2011_decl_en.pdf.

blagom, temveč tudi storitve, naložbe, javna naročila, intelektualno lastnino (tudi geografske označbe), trgovinske olajšave, zdravstvene in fitosanitarne ukrepe, trgovino in trajnostni razvoj ter konkurenco ali instrumente za zaščito trgovine.

3. Možnosti in priložnosti sporazuma o partnerstvu

3.1 Z več kot 700 milijoni prebivalcev in več kot 84 milijardami EUR trgovinske izmenjave na leto bo sklenitev sporazuma o partnerstvu med EU in Mercosurjem omogočila oblikovanje obsežnega prostora za gospodarsko povezovanje, kar bi lahko imelo pozitivne učinke za obe strani in ustvarilo pozitivne zunanje učinke, zlasti za preostalo Latinsko Ameriko.

3.2 EU je kot celota največje svetovno gospodarstvo, skupina Mercosur pa je med šestimi največjimi gospodarstvi na svetu. Gre za zelo dinamičen prostor, ki ima v zadnjih letih visoke letne stopnje gospodarske rasti (do 7 % v Braziliji in 9 % v Argentini, Urugvaju in Paragvaju). Po drugi strani pa postaja ekonomska podlaga Mercosurja bolj raznolika z močnim agroživilskim elementom, pa tudi z rastočo industrijsko bazo z dragocenimi energetske in tehnološkimi viri.

3.3 Evropska unija je glavni trgovinski partner Mercosurja, sledijo pa ji Združene države Amerike. Leta 2010 je EU iz skupine Mercosur uvozila za približno 44 milijard EUR, tja pa izvozila za približno 40 milijard EUR. Treba je poudariti, da EU v Mercosur izvažata že toliko kot v Indijo in celo več kot v Kanado ali Južno Korejo. Hkrati pa obseg naložb EU v skupini Mercosur presega skupno vrednost naložb EU v Kitajsko, Indijo in Rusijo.

3.4 Gospodarstvi obeh strani se v veliki meri dopolnjujeta, kar se jasno odraža v vzorcu njune trgovinske izmenjave, pri čemer EU v glavnem izvažata izdelke, opremo, prevozna sredstva in kemične proizvode, uvažata pa živila in energente. Vendar pa se trgovinska izmenjava na obeh straneh hitro spreminja: EU je na primer znatno povečala izvoz predelanih kmetijskih proizvodov, obenem pa so v obdobju 2007–2008 brazilska podjetja več vlagala v Evropi kot pa evropska v Braziliji. Izvajanje sporazuma o partnerstvu bi zato pomenilo velike možnosti za ustvarjanje bogastva.

3.5 EU bi s sporazumom o partnerstvu z Mercosurjem lahko okrepila svoje gospodarske in geopolitične vezi s strateškim partnerjem. S sporazumom dveh regij bi se EU približala drugim mednarodnim tekmečem, kot sta ZDA in Kitajsko. Poleg tega bi sporazum o partnerstvu okrepil strateško partnerstvo (ki ne vključuje trgovine) z Brazilijo, ki je država s posebnim pomenom v geopolitičnem okviru mednarodnih odnosov, saj je članica dveh ključnih mehanizmov – BRIK in IBJA⁽²⁾ – ki usklajujeta interese hitro razvijajočih se gospodarstev. Vse to bi pomenilo večjo integracijo, prvič, južnoameriških,

in drugič, latinskoameriških držav na celini, ki ima pomembne zaloge energije, hrane in vode, tj. treh virov, ki bodo ključnega pomena v 21. stoletju. V celoti bi lahko sporazum o partnerstvu omilil izgubo gospodarske in geopolitične vrednosti Atlantskega prostora v primerjavi s Pacifikom.

4. Ovire in pomanjkljivosti sporazuma o partnerstvu

4.1 Kljub nespornim prednostim, ki jih lahko ustvari sporazum o partnerstvu med EU in Mercosurjem, pa obstajajo s tovrstnim sporazumom težave, ki jih je mogoče povzeti v štirih točkah: 1) zapletenost pogajalskega načrta, torej trgovinske vsebine sporazuma; 2) strukturne pomanjkljivosti, ki zadevajo vključevanje Mercosurja in s tem oblikujejo prosto trgovino; 3) socialna in okoljska razsežnost sporazuma o partnerstvu; 4) raven politične volje obeh strani za sklenitev sporazuma in s tem pripravljenost na razpravo o vseh možnostih za uporabo kompenzacijskih mehanizmov, v sporazumu in zunaj njega, za njegovo sklenitev. Zadnji dve temi sta obravnavani v točkah 5 oziroma 7 mnenja.

4.1.1 Na področju trgovine so težave dobro znane. Z evropskega stališča se v glavnem nanašajo na agroživilski sektor držav Mercosurja, kot kažejo nedavne ocene učinka, ki jih je izvedla Komisija⁽³⁾. Zlasti obstaja bojazen, da bo prišlo do močnega negativnega vpliva v sektorjih, kot so sladkor, govedina, perutnina in svinjina ter sadje in zelenjava. Prav tako prevladuje mnenje, da obstaja pretiran protekcionizem na področju industrijskega blaga (avtomobili, kemični proizvodi) in tudi za nekatere predelane kmetijske proizvode (vključno z vinom); tveganje neizpolnjevanja pravil glede zaščite označb porekla; sorazmerno nizka stopnja standardov varnosti živil in varstva okolja ter pomanjkljiva preglednost javnih naročil. Po zadnjih krogih pogajanj sta obe strani bolj naklonjeni sporazumu o vprašanih, kot so trgovina in trajnostni razvoj ter pravila o poreklu.

4.1.2 Tudi s stališča Mercosurja je najpomembnejše vprašanje kmetijstva. Leta 2004 je bila Evropa – po izteku prehodnih obdobj – pripravljena liberalizirati 86,25 % celotnega uvoza kmetijskih proizvodov. Najverjetneje bo v tem primeru prag za pogajanja na višji ravni. Možnost določitve kvot olajšuje pogajanja. Tveganja, na katera so opozorili evropski kmetijski sektorji, je mogoče omiliti, če bodo pogajanja o sporazumu o partnerstvu vključevala zahtevo po ustreznem spoštovanju enakih standardov – na področju okolja, prehranske varnosti, dobrega počutja živali itd. – in sicer tako za evropske proizvode kot tudi za proizvode iz držav Mercosurja. Po drugi strani pa sporazum o partnerstvu ne bi smel povečati prehranske odvisnosti v EU in bi moral zagotoviti potrebne instrumente, da se prepreči uvedba modela intenzivnega kmetovanja, ki je netrajnostno. Kar zadeva industrijske izdelke, kjer so ovire nižje, se zdi sklenitev sporazuma verjetnejša kot pa to velja, na

⁽²⁾ BRIK: Brazilija, Rusija, Indija, Kitajsko. IBJA: Indija, Brazilija, Južna Afrika.

⁽³⁾ Generalni direktorat za kmetijstvo in Skupno raziskovalno središče Evropske komisije, april 2011.

primer, za sklenitev sporazuma med EU in Južno Korejo o avtomobilski industriji. Nazadnje lahko za druga vprašanja, kot je intelektualna lastnina, ki so za nekatere države Mercosurja, kot je Brazilija, še posebno kočljiva, veljajo evolutivne ali prehodne klavzule na podlagi dogovora v STO. EESO v zvezi s tem meni, da bi bilo mogoče poleg drugih pobud pripraviti program za intelektualno lastnino, ki bi spodbudil prenos tehnologije in prispeval k uvedbi delujočega sistema patentov med EU in Mercosurjem. Sistem bi lahko pozneje razširili na celotno Latinsko Ameriko.

4.1.3 EESO meni, da so kljub vsem težavam pogoji za sklenitev v celoti uravnoteženega sporazuma, ki bo koristil obema stranema in ki ne bo škodil nobenemu sektorju, regiji ali državi, boljši kot v preteklosti (4).

4.2 **Strukturne težave Mercosurja** so v preteklosti pomenile veliko oviro za sporazum o partnerstvu. Med njimi je treba omeniti pomanjkanje skupnih mrež in struktur na ozemlju, ki je trikrat večje od ozemlja EU; nizko stopnjo trgovine znotraj regije (15 % v Mercosurju, 45 % na območju NAFTA, 66 % v EU) in prevladujoč položaj zunajregionalne trgovine; nepopolno carinsko unijo; omejeno usklajevanje makroekonomskih politik in šibke regionalne institucije.

4.2.1 V zadnjih letih, zlasti pa od leta 2003 – kot posledica tistega, kar se je takrat zdelo kot takojšnja možnost sklenitve sporazuma med EU in Mercosurjem – je proces regionalnega povezovanja Mercosurju dobil močan ponoven zagon na podlagi pobud, kot so določitev skupnih politik na področjih, kot so energija, izkoriščanje zalog plina in nafte ali vzpostavitev komunikacijskih infrastruktur, oblikovanje skupne avtomobilске politike med Argentino in Brazilijo ali oblikovanje sklada za strukturno konvergenco Mercosurja (FOCEM). Prav tako je bil potrjen strateški načrt za odpravo neravnovesij na notranjem trgu ter določeni ukrepi prednostne in diferencirane obravnave za Paragvaj in Urugvaj.

4.2.2 Hkrati so vlade držav Mercosurja leta 2000 oblikovale skupino za makroekonomski nadzor, pristojno za spremljanje vseh parametrov makroekonomske konvergence in pripravo skupnih metodologij za njihovo uporabo.

4.2.3 Vse to je prispevalo k povečanju trgovine znotraj regije, izboljšanju kakovosti proizvodnje in privabljanju novih tokov neposrednih tujih naložb.

4.2.4 Poleg tega je Mercosur v zadnjih letih pridobival tudi močnejšo politično razsežnost: ustanovil je arbitražna in pritožbena sodišča, upravni sekretariat je postal tehnični sekretariat, podpisal je protokol o človekovih pravicah, ustanovil je parlament Mercosurja (PARLASUR) ter imenoval prvega visokega

generalnega predstavnika. Vendar je proces gospodarskega povezovanja še vedno šibek, pogosti so trgovinski spori, institucije pa so šele v začetni fazi delovanja.

4.2.5 Zlasti je treba omeniti dejstvo, da je Mercosur avgusta 2010 končno potrdil nov skupni carinski kodeks (ki vsebuje skoraj 200 členov), ki pomeni odpravo dvojne skupne zunanje tarife, ki se zaračunava za izdelke, ki krožijo med državami. Zato je treba sprejeti skupno trgovinsko politiko in uskladiti druge mehanizme, kot so posebni uvozni režimi ali instrumenti trgovinske zaščite. Prav tako je treba medsebojno povezati informacijske sisteme carinskih uprav ter oblikovati mehanizem za zbiranje in distribucijo prihodkov dvojne skupne zunanje tarife. Takšen napredek v carinski uniji je zelo pomemben dejavnik za olajšanje pogajanj med EU in Mercosurjem.

4.2.6 Sklenitev sporazuma o partnerstvu lahko pospeši celoten proces večje gospodarske povezanosti Mercosurja, regulacije njegovega notranjega trga in krepitve institucij skupine.

5. Učinek sporazuma o partnerstvu ter izravnalni ukrepi

5.1 Po naročilu Evropske komisije je bila izvedena študija učinka liberalizacije trgovine med EU in Mercosurjem tako z vidika celotnega sporazuma o partnerstvu kot tudi z vidika treh posebnih sektorjev: kmetijstva, avtomobilске industrije in gozdarstva. V okviru študije so bili analizirani možni pozitivni in negativni učinki sporazuma o partnerstvu ter predlagani ukrepi in priporočila za povečanje pozitivnih učinkov ter preprečitev ali zmanjšanje vseh možnih negativnih učinkov tako z vidika sporazuma na splošno kot tudi z vidika analiziranih sektorjev.

5.2 EESO priporoča, da pogajalski strani upoštevata te spremljevalne ukrepe tako pri trgovinski vsebini sporazuma kot tudi prek instrumenta sodelovanja in skupnih programov med EU in Mercosurjem. Odbor prav tako meni, da bi ekonomsko-socialni posvetovalni forum (FCES) Mercosurja in EESO lahko te ukrepe uvrstila med zahteve v pogajanjih o sporazumu o partnerstvu.

5.3 EESO meni, da bi sporazum o partnerstvu lahko zato, da bi ga olajšali, vključeval evolutivne klavzule, ki bi omogočale, da bi nekatera področja sporazuma dveh regij v poznejših fazah poglobili in razširili.

5.4 EESO meni, da bi bilo treba v ocenah učinka na eni strani več pozornosti nameniti udeležbi strokovnjakov in organizacij partnerske države v sporazumu, na drugi pa ugotavljanju socialnih in okoljskih tveganj, ki se zdaj obravnavajo zgolj kot

(4) Kot so navedli voditelji držav in vlad na vrhu EU-Mercosur maja 2010.

dopolnilo ekonomske ocene ⁽⁵⁾, vključno z vprašanjem koncentracije bogastva in njegove neenakomerne razporeditve kot možnih posledic sporazuma.

6. Trajnostni razvoj v sporazumu o partnerstvu

6.1 EESO meni, da je treba socialno, delovno in okoljsko razsežnost kot sestavni del sporazuma vključiti v celoten prihodnji sporazum o partnerstvu med EU in Mercosurjem, ki naj bi podprl **trajnostni razvoj** na obeh straneh. Ta razsežnost bi morala dopolnjevati gospodarsko in trgovinsko razsežnost sporazuma o partnerstvu.

6.1.1 To je v skladu z uradnimi stališči vodilnih organov EU in Mercosurja ⁽⁶⁾, ki se strinjajo, da morajo liberalizacijo trgovinskih izmenjav spremljati zaveze in ukrepi na socialnem in okoljskem področju.

6.1.2 V skladu s tem EESO želi, da se v sporazum o partnerstvu vključijo socialne in okoljske zahteve, ki jih je treba izpolnjevati, da se ustvari trgovinska in gospodarska povezava, ki spodbuja ekonomsko in socialno kohezijo ter je skladna in trajnostna v okviru strategije za **trajnostni razvoj** in ob upoštevanju njene sposobnosti ustvarjanja delovnih mest krepki konkurenčnost lokalne proizvodne strukture (MSP, socialna ekonomija in mikro podjetja).

6.1.3 EESO meni, da socialna in okoljska razsežnost vplivata na celoten sporazum o partnerstvu. Odbor poleg tega meni, da bi bilo treba v trgovinski del sporazuma vključiti vidike, povezane z varstvom človekovih, delavskih, socialnih in okoljskih pravic, ter dodati posebno poglavje o vprašanih, povezanih s „trgovino in trajnostnim razvojem“, kot so med drugim:

- izključitev nezakonito pridobljenih proizvodov (ribiških, lesnih) iz trgovinskih tokov;
- vključitev pobud na področju pravične trgovine ali družbene odgovornosti gospodarskih družb v trgovinske in naložbene programe;
- določitev zaveze za redni nadzor vpliva trgovinskih odnosov na socialna in okoljska vprašanja;
- izključitev odstopanja od zakonov na področju socialne ali okoljske zaščite, da se preprečijo nepoštene prednosti v mednarodni trgovini;
- preprečitev krčenja gozdov.

⁽⁵⁾ Ocene učinka trajnosti in trgovinska politika Evropske unije, poročevalka Evelyne Pichenot (UL C 218, 23.7.2011, str. 14-18).

⁽⁶⁾ Izjava ministrov in organov za socialne zadeve julija 2006 v Buenos Airesu. Zasedanji Evropskega sveta februarja 2005 in 2006.

7. Strateški elementi sporazuma o partnerstvu EU-Mercosur

7.1 **Odločna politična volja** je nujna, prvič, za pripravo in spodbuditev sporazuma o partnerstvu ne samo kot sporazuma o prosti trgovini, temveč kot bolj globalnega strateškega sporazuma, da se obema stranema zagotovijo dolgoročne koristi na področju razvoja, varnosti, procesov priseljevanja in okoljskih izzivov. Drugič, ta politična volja je nujna za uporabo vseh obstoječih mehanizmov, da se upoštevajo neravnovesja med obema regijama, zmanjšajo negativni učinki liberalizacije za nekatere sektorje, odpravijo še obstoječe zamude v procesu povezovanja Mercosurja ter vzpostavita družbena udeležba in preglednost kot ključna dejavnika v pogajanjih med dvema regijama.

7.2 Sporazum o partnerstvu je velika priložnost za napredek pri doseganju globalnih strateških ciljev, ki so zanimivi za obe regiji.

7.3 Prvič bi pomenil način za ohranitev mednarodne politične in gospodarske prisotnosti v razmerah, v katerih se gospodarska in politična moč preusmerja od Atlantskega k Tihemu oceanu. Mercosur nima sklenjenega sporazuma niti z Združenimi državami niti z velikimi azijskimi silami, ima pa podpisan sporazum o prosti trgovini s Čilom in člani Andske skupnosti. Poleg tega se zdaj v to zvezo držav vključuje Venezuela. Izven Južne Amerike ima Mercosur sporazume (med drugim o prosti trgovini) z Južno Afriko, Indijo, Pakistanom, Turčijo, Egiptom, Marokom in Izraelom. EU pa ima dvostranske sporazume z Mehiko, Čilom, Srednjo Ameriko, Perujem, Kolumbijo, Južno Afriko, Karibi in Južno Korejo. Skratka: Sporazum o partnerstvu med EU in Mercosurjem bi vodil do oblikovanja bloka dveh regij, ki bi imel na novem svetovnem prizorišču veliko težo.

7.3.1 Sporazum o partnerstvu bi bil zelo pomemben tudi za napredek v smeri večjega povezovanja celotne latinskoameriške regije. Sporazum bi bil zelo privlačen za druge podregionalne skupine držav Latinske Amerike in Karibov kot tudi za države, kot je Mehika ali Čile. „Strateško zavezništvo“ med obema regijama – torej med 27 državami članicami EU in 33 državami Latinske Amerike in Karibov – bi imelo pomembno vlogo v multilateralnih organizacijah. Prav tako bi se povečala sposobnost vplivanja v skupini G-20, v kateri sodelujejo tri latinskoameriške (Brazilija, Mehika in Argentina) in pet evropskih držav (Nemčija, Francija, Velika Britanija, Italija in Španija) ter sama EU.

7.3.2 Nazadnje bi EU v okviru svojega cilja, da se v svetovnem merilu zavzema za varstvo okolja, s sporazumom o partnerstvu z Mercosurjem lahko pridobila pomembnega strateškega zaveznika. Okolje je danes eno od področij, ki državam, državljanom in multilateralnemu sistemu povzročata največ skrbi. EU ima pionirsko vlogo na področju okolju prijaznih politik in tehnologij. Naravni viri so za Latinsko Ameriko in zlasti za Mercosur ena glavnih prednosti, vendar pa je ta regija tudi med tistimi, ki jih podnebne spremembe – med drugim zaradi nekaterih metod intenzivnega kmetijstva – najbolj ogrožajo.

7.3.3 Če naj ta cilj pridobi zadostno podporo, je treba vključiti komponento, ki zajema „energijo, okolje, znanost in tehnologijo ter inovacije“. Te teme bi morale biti v poglavju o razvojnem sodelovanju prednostne. V okviru šestega okvirnega programa EU za raziskave in tehnološki razvoj so bili že izvedeni številni projekti s članicami Mercosurja. Zdaj naj bi to sodelovanje postalo sestavni del sporazuma o partnerstvu. K temu bi lahko veliko prispevala izdatna sredstva iz sedmega okvirnega programa (50 milijard eurov).

8. Civilna družba in sporazum o partnerstvu

8.1 EESO meni, da sta medregionalna narava pogajanj in vsebina sporazuma o partnerstvu eden od temeljnih in značilnih elementov teh pogajanj ter referenčna točka za ekonomske odnose v svetu, ki se vse bolj odpira za trgovinske izmenjave.

8.2 EESO ponovno potrjuje načeli preglednosti in udeležbe tako v procesu pogajanj kot tudi pri pripravi sporazuma o partnerstvu. S tega vidika želi biti Odbor v celoti obveščen med procesom pogajanj ter imeti takojšen dostop do pogajalcev, da bi jim lahko posredoval predloge FCES in EESO.

8.3 Prav tako Odbor zaproša, da bi ga vključili v pripravo študij vpliva, tako da bi lahko pripravil priporočila o ukrepih za odpravo ali zmanjšanje negativnih vplivov procesa trgovinske liberalizacije, in poziva, naj se po podpisu sporazuma ustanovi

strokovna opazovalna skupina, ki bi stalno proučevala gospodarske, socialne in okoljske vplive sporazuma o partnerstvu in predlagala konkretne ukrepe.

8.4 V skladu s skupnimi stališči EESO in FCES ter predhodnimi sporazumi, sklenjenimi med pogajanci pred letom 2004, EESO poziva k ustanovitvi mešanega posvetovalnega odbora civilne družbe okviru sporazuma o partnerstvu, v katerem bi imela EESO in FCES enako število članov. Ta odbor bi imel pristojnosti obveznega posvetovanja, ki bi zajemale vsa tematska področja sporazuma o partnerstvu, vključno s trgovinskim poglavjem in spremljanjem vprašanj v zvezi s trajnostnim razvojem.

8.5 Odbor meni, da mora biti v sporazum o partnerstvu nujno vključena socialna razsežnost, saj ta sporazum presega zgolj trgovinske vidike in bi moral imeti za splošni cilj spodbujanje socialne kohezije. To velja zlasti za učinke sporazuma na zaposlovanje, zaščito interesov lokalnega prebivalstva in najbolj prikrajšanih skupin, spodbujanje in spoštovanje človekovih pravic, varstvo okolja, pravice priseljencev in delavcev na splošno. V tem smislu bi moral sporazum vključevati mednarodne deklaracije, kot so deklaracije Mednarodne organizacije dela, ki določajo, da se kršitve temeljnih načel in pravic iz dela ne smejo navajati ali uporabljati kot legitimna primerjalna prednost v mednarodni trgovini. Prihodnji sporazum mora zato ustvariti kakovostna delovna mesta, izboljšati socialne razmere delavcev ter prispevati k bistveno boljši porazdelitvi bogastva.

V Bruslju, 15. junija 2011

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Staffan NILSSON
